

Bančni nadzor: prednostne naloge enotnega mehanizma nadzora v letu 2016

Prednostne naloge enotnega mehanizma nadzora (EMN) določajo, na katera področja se bo nadzor osredotočal v letu 2016. Temeljijo na oceni glavnih tveganj, s katerimi se soočajo banke pod nadzorom ECB, ter upoštevajo relevantna dogajanja v gospodarskem, regulativnem in nadzornem okolju.

Glavna tveganja, s katerimi se soočajo banke v EMN, so bila ugotovljena v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi ob pomoči informacij, ki so jih prispevale skupne nadzorniške skupine, makrobonitetne in mikrobonitetne analize ECB ter poročila zunanjih organov. Najvišje je ocenjeno tveganje v zvezi s poslovnimi modeli in dobičkonosnostjo. Sledijo mu druga glavna tveganja, katerih pomembnost se od države do države v EMN razlikuje: kreditno tveganje in povišana raven slabih posojil, prekinitev iskanja donosov, tveganje v zvezi z ravnanjem zaposlenih ter upravljanjem in vodenjem, državno tveganje, geopolitično tveganje in vse večja ranljivost nastajajočih tržnih gospodarstev, tveganje v zvezi z informacijsko tehnologijo (IT) in kibernetiskim kriminalom ter sposobnost bank, da bodo izpolnile prihajajoče zahteve glede regulatornega kapitala.

Da bi se lahko banke uspešno spoprijele z glavnimi tveganji, je bilo v okviru EMN sprejetih pet temeljnih prednostnih nalog, ki bodo usmerjale nadzor v letu 2016. Med njimi so (i) tveganje v zvezi s poslovnimi modeli in dobičkonosnostjo, (ii) kreditno tveganje, (iii) kapitalna ustreznost, (iv) ravnanje s tveganji in kakovost podatkov ter (v) likvidnost. Pri vsaki od teh prednostnih nalog bo izvedenih več nadzornih pobud. V nekaterih primerih bo njihova dokončna izvedba trajala več kot eno leto.

Zgoraj omenjena tveganja in nadzorne prednostne naloge pa ne predstavljajo izčrpnega seznama. Možno je, da bodo v posameznih bankah potrebne različne nadzorne aktivnosti ob upoštevanju specifičnega profila tveganosti kreditnih institucij. Vseeno so te prednostne naloge ključno orodje za to, da se nadzorni ukrepi v različnih bankah izvajajo dovolj poenoteno, sorazmerno in učinkovito, kar bo prispevalo k enakim pogojem in možnostim ter k večjemu učinku nadzora.

Tveganje v zvezi s poslovnimi modeli in dobičkonosnostjo

Nadzorni ukrep:

tematska ocena dejavnikov dobičkonosnosti bank

Glavno tveganje, ki izstopa, se nanaša na poslovne modele in dobičkonosnost bank. Oboje ogrožata visoka raven oslavitve bilančnih sredstev in dolgotrajno obdobje nizkih obrestnih mer. Izhajajoč iz dosedanjega dela na področju poslovnih modelov bank in iz analiz dobičkonosnosti se v EMN uvaja tematska ocena dejavnikov dobičkonosnosti bank na ravni posamezne institucije in po različnih poslovnih modelih. Z analizo dejavnikov dobičkonosnosti bo mogoče ugotoviti, katere banke imajo strukturno nizko dobičkonosnost. Pri tem se bo nadzor osredotočal na presojo, ali banke dobičkonosnost med drugim dosejajo z nižanjem kreditnih standardov, večjim zanašanjem na kratkoročno financiranje ali z večjo izpostavljenostjo tveganju, ki ni sorazmerna z »uradno« nagnjenostjo banke k tveganju.

Kreditno tveganje

Nadzorni ukrep:

delovna skupina za slaba posojila

tematska ocena MSRP 9

V okviru nadzora je posebna pozornost namenjena povišani ravni slabih posojil. Poslabšanje kreditne kvalitete posojil podjetjem oziroma gospodinjstvom ter znižanje kreditnih standardov sta vir zaskrbljenosti v številnih državah v EMN, zlasti v tistih, ki jih je kriza hudo prizadela. Delovna skupina za slaba posojila proučuje situacijo v institucijah, ki imajo visoko raven takšnih posojil, in bo predlagala nadaljnje ukrepanje. Poleg tega bo predmet temeljitejšega nadzorniškega pregleda tudi koncentracija izpostavljenosti, na primer na področju nepremičnin. Druga tema v zvezi s krediti je izvajanje »MSRP 9 – finančni instrumenti« (Mednarodni standardi računovodskega poročanja). Nadzorniki bodo s tematsko oceno ugotavljali morebiten vpliv MSRP 9 na prakse bank pri oblikovanju rezervacij ter ocenjevali priprave bank na uvedbo standarda.

Kapitalska ustreznost

Nadzorni ukrep:

ocena kakovosti in konsistentnosti ICAAP v bankah

ocena internih modelov v bankah

Kapitalska ustreznost je v letu 2016 v okviru EMN še naprej pomembna prednostna naloga. Središče zanimanja ostajajo kakovost in konsistentnost procesa ocenjevanja ustreznosti notranjega kapitala (ICAAP), vključno s sposobnostjo bank za interno stresno testiranje, ter izvajanje nadzorniških stresnih testov, kakršen je stresni test v celotni EU, ki ga usklajuje Evropski bančni organ. Druga ključna elementa nadzora v letu 2016 sta nadaljnje ukrepanje v zvezi s kakovostjo in sestavo kapitala v bankah (tudi v povezavi s sedanjimi prizadevanji za poenotenje opcij in diskrecijskih pravic) ter preverjanje pripravljenosti bank na nove regulativne standarde. Med slednjimi sta na primer skupna sposobnost pokrivanja izgub ter minimalna zahteva glede kapitala in upravičenih obveznosti, katerih uporaba bo privedla do minimalnih zahtev glede kapitalskih instrumentov, ki jih je mogoče uporabiti v okviru reševanja z zasebnimi sredstvi. Poleg tega se bo tekom več let izvajalo ciljno preverjanje internih modelov v bankah.

Nadzorni ukrep:

pojasniti pričakovanja
nadzornikov do uprave bank

tematska ocena skladnosti z
načeli Baselskega odbora

Ravnanje s tveganji in kakovost podatkov

Ravnanje s tveganji v bankah bo ocenjeno v kontekstu nizke dobičkonosnosti in posledičnega iskanja donosov v kombinaciji s poceni in obsežnim financiranjem, ki ga zagotavljajo centralne banke. Poleg tega so izkušnje iz finančne krize pokazale, da uprave bank niso imele vedno na voljo informacij o tveganjih, ki so potrebne za sprejemanje dobrih odločitev na področju poslovanja in upravljanja tveganj. Ena od prednostnih nalog v okviru EMN je, da se v zvezi s tem jasno artikulirajo pričakovanja nadzornikov do bank. Od uprav bank se pričakuje, da bodo zahtevale in prejemale ustrezne informacije o tveganjih, tako da bodo lahko temeljito presojele, ali poslovne odločitve prinašajo takšno raven tveganja, ki je skladna z vnaprej opredeljenimi standardi in omejitvami glede nagnjenosti k tveganju. Bistven pogoj za sprejemanje dobrih odločitev ob upoštevanju tveganj in s tem za ustrezno ravnanje s tveganji sta kakovost podatkov in sposobnost agregiranja tveganj v celotni instituciji. V tem kontekstu bo v okviru EMN izvedena tematska ocena skladnosti bank z načeli Baselskega odbora za bančni nadzor glede učinkovitega agregiranja podatkov o tveganjih in glede poročanja o tveganjih. S to oceno se bo okrepijo tudi nadaljnje ukrepanje po tematski oceni ravnanja s tveganji in nagnjenosti k tveganju, ki je bila v okviru EMN opravljena leta 2015. Zagotavljanje kakovosti in varnosti podatkov terja tudi najsodobnejšo IT-infrastrukturo, zato bodo del analize tudi IT-tveganja.

Likvidnost

Nadzorni ukrep:

dialog o ILAAP

Postopek nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja je leta 2015 razkril, da številne banke še vedno ne dosegajo v celoti pričakovanj nadzornikov glede dobrega upravljanja likvidnostnih tveganj. EMN se bo zato osredotočil na zanesljivost procesa ocenjevanja ustreznosti notranje likvidnosti (ILAAP) v bankah. Podrobno se bo proučil napredek bank pri izvajanju in vzdrževanju zanesljivih okvirov za upravljanje likvidnostnega tveganja in tveganja pri financiranju tako v kontekstu tekočega poslovanja kot tudi v stresnih okoliščinah.

Sodelujoče države v enotnem mehanizmu nadzora

- enotni mehanizem nadzora
- Evropska unija

